

■ TRIBUNA POLITICA

Integraziun en la scola populara grischuna

DA MARTIN JÄGER,
CUSSEGLIER GUVERNATIV

L'integraziun da scolaras e scolars cun basegns speziels en la scola populara dal Grischun dastgain nus designar cun raschun sco istorgia da success. Ella sa basa sin las stentas ch'umans han fatg durant blers onns cun investir blera energia e gronda passiu en las scolas sezzas, en la politica ed en l'administraziun. Davostiers stat la persvasiun che giaida in vast sustegn en la societad, numadamain che mintga uman haja cun sias fermezzas e deblezzas – independentamain d'eventuals handicaps – in dretg d'esser ina part da nossa cuminanza.

Las stentas a favur da l'integraziun en il chantun Grischun tanschan enavos fin avant l'onn 2000, cur che las scolas han cumenzà ad endrizzar pli e pli savens classas pitschnas integradas per scolaras e scolars ch'han retards dal svilup, disturbis da cumportament u d'emprender sco er impediments d'emprender. En in proxim pass èn vegnidas elavuradas las basas professiunalas per instruir – en ina fasa d'emprova – singulas scolaras e singuls scolars cun impediments en moda integrativa en ina classa regulara. Suenter emprovas da pilot intensivass en las vischnancas da Tavau e da Tusaun è quai ch'è vegnì empruvà e ch'è sa cumprovà en la pratica vegnì integrà en la nova lescha grischuna da scola. La nova lescha da scola è entrada en vigur il cumenzament da l'onn da scola 2013/14 ed è stada in term impurtant per l'in-

tegraziun pli intensiva. Uschia è vegnida instradada ina midada essenziala da la tenuta, quai ch'è enconuscentamain ina da las chaussas las pli difficilas. La scolaziun speziala vala dapi lura sco part da la scola populara. Sin fundament da quai han las scolaras ed ils scolars cun basegns speziels in dretg d'ina instruziun adequata e d'ina promoziun integrativa da pedagogia speziala en la scola regulara, uschenavant che quai è d'avantatg per l'uffant u per il giuvenil e supportabel per la classa regulara.

La scola grischuna è oz per gronda part en via di en moda integrativa e cun success. Las pitgas da quest success en scola èn las scolaras ed ils scolars sezs, lur geniturs, las persunas d'instruziun e las persunas spezialisadas en las classas sco er las scolas regularas e las scolas spezialas che s'engaschan mintga di per l'integraziun. Tut quest engaschament efficaczi da las persunas participadas è da stimar grondamain. La plantina pedagogica da la convivenza sociala, da l'emprender en ina societad eterogena e da la promoziun individuala sto dentant vegnir tgirada. En il

cas singul po quai signifitgar da stuir purtar la tenuta da basa da l'integraziun er tras situaziuns e tras fasas pretensiusas.

La finamira da l'emprender cuminaivlamain è l'emprim quella da crear in clima nua ch'igl è normal dad esser different. Integraziun signifitga pia da dir sapientivamain «gea» a las differenzas tranter scolaras e scolars. Mintgina e mintgin duai survegnir la schanza da dastgar sa sentir en la classa eterogena sco commembra u commember che ha ils medems dretgs, ma er la schanza da vegnir promovì sin ses nivel e cun ses basegn spezial. Uschia è l'integraziun er buna da porscher ina contribuziun a l'egualitad da las schanzas – in giavisch giustifitgà che deriva d'ina autra agenda.

Cun vulair nivellar tut – il cuntrari. La scola populara ha l'incumbensa d'accumpagnar las singulas scolaras ed ils singuls scolars cun lur fermezzas e deblezzas uschia ch'els pon s'acquistar cumpetenzas multifaras e pon la finala prender las dretgas decisiuns per lur scolaziun e per lur furmaziun supplementara u per la tschernia da lur professiun. Ils giuvenils duain esser segirs da sasezs cur ch'els entran en la vita da creschids, ed avair il curaschi dad ir vias differentas, ma er da savair s'orientar en la societad eterogena. Cun la scola populara ch'è concepida en moda integrativa e cun il Plan d'instruziun 21 GR ch'è orientà a la promoziun essan nus sin ina fitg buna via.